

MESTO BANSKÁ BYSTRICA

Otvorené vládnutie na miestnej úrovni - Banská Bystrica

Akčný plán

(1. časť akčného plánu - strategická vízia, ktorou sa budú riadiť činnosti samosprávy počas celého obdobia platnosti akčného plánu)

Predhovor

Mesto Banská Bystrica (ďalej ako samospráva) sa v októbri 2020 stalo jednou z 56 samospráv sveta, ktoré sa prihlásili k **Iniciatíve Partnerstva pre otvorené vládnutie na miestnej úrovni**. Tým sa prihlasuje k snahe o transformatívnu zmenu, ktorá zavádza reformy vo vládnutí najmä v tom, že sa snaží predefinovať vzťah medzi samosprávou a občianskou spoločnosťou/občanmi a predefinovať spôsob, akým tieto skupiny interagujú, aké majú práva, akú majú zodpovednosť, tak, aby bol tento spôsob čo najviac partnerský a otvorený. Čoraz viac sa potvrdzuje, že v súčasnej zložitej dobe je potrebné byť inovatívny a adaptívny a že inovačné politiky, ktoré súčasnosť potrebuje a o ktoré sa snaží aj otvorené vládnutie, sa nedajú vyprodukovať len samosprávou samostatne, ale že je k tomu potrebná spolupráca s občianskymi a inými aktérmi z ďalších sektorov - podnikateľského či akademického. Spolupráca s občianskou spoločnosťou prináša do vládnutia kredibilitu, transparentnosť a zodpovednosť. Ambíciou historicky prvého akčného plánu otvoreného vládnutia našej samosprávy je vytvoriť podmienky pre tento proces transformatívnej zmeny smerom k otvorenému vládnutiu. Znamená to podporiť osvojenie si, nastavenie a využívanie systému, resp. princípov, otvoreného vládnutia v rámci procesov, projektov a tvorby verejných politík na Mestskom úrade v Banskej Bystrici. Ide najmä o tie oblasti, ktoré sú kľúčové pre život obyvateľov, ako napr. územné plánovanie, tvorba rozvojových stratégií a koncepcií, vrátane environmentálneho rozvoja. Ambíciou akčného plánu je tiež posilniť zručnosti a postoje zamestnancov úradu k rozvíjaniu otvoreného vládnutia a podporiť kontinuálnu a systematickú prácu na rozvoji stratégie otvoreného vládnutia v Banskej Bystrici v spolupráci aktérov samosprávy a občianskych aktérov. Spolupráca zástupcov samosprávy a občianskej spoločnosti pri ďalšej tvorbe stratégie otvoreného vládnutia je bližšie popísaná v záväzku č. 2.

1. Trvanie

1.1. Koniec trvania aktuálneho vedenia samosprávy

November 2022

1.2. Koniec platnosti akčného plánu

August 2022

2. Výzvy, príležitosti a strategická vízia otvoreného vládnutia

Samospráva Banskej Bystrice tvorí svoj historicky prvý akčný plán otvoreného vládnutia. Mesto doposiaľ stratégiou otvoreného vládnutia nedisponovalo. Vstupom do Iniciatívy otvoreného vládnutia sa však samospráva zaväzuje vytvoriť dlhodobú víziu otvoreného vládnutia, ktorá sa bude tvoriť kontinuálnou a systematickou spoluprácou aktérov samosprávy a občianskych aktérov, vychádzajúc z 8 tém, ktoré sme identifikovali ako kľúčové výzvy pre rozvoj otvoreného vládnutia v našej samospráve (viď sekcia 4.5.). Procesom otvoreného vládnutia chce samospráva Banskej Bystrice prispieť k zlepšeniu a vytvoreniu partnerského vzťahu medzi občianskymi aktérmi a aktérmi zo samosprávy, čo je zároveň kľúčovým motívom plánovanej tvorby stratégie otvoreného vládnutia. Motívom pre tvorbu tejto stratégie je aj rozvoj demokracie a schopnosť mesta čeliť komplexným globálnym problémom, ktoré si vyžadujú nové prvky vo vládnutí, resp. v spravovaní vecí verejných.

2.1. Doterajšie výsledky v otvorenej samospráve (t.j. nedávne reformy otvorenej vlády)

Aj keď samospráva Banskej Bystrice doteraz nedisponovala stratégiou otvoreného vládnutia, dlhodobo využíva viacero participatívnych nástrojov a prvky otvoreného vládnutia sú už zapracované do niektorých nariadení, štatútov, uznesení, postupov - napr. Všeobecne záväzné nariadenie Mesta Banská Bystrica č. 179/2007 o podmienkach organizovania a uskutočňovania verejného zhromaždenia obyvateľov mesta a č. 12/2020 o poskytovaní dotácií z rozpočtu Mesta Banská Bystrica, štatút participatívneho rozpočtu, štatút výborov v mestských častiach a občianskych rád, štatúty rady primátora pre mimovládne neziskové organizácie, pre študentov, pre seniorov, pre architektúru a urbanizmus, etické kódexy zamestnancov a poslancov, rokovacie poriadky a verejné zasadnutia mestských orgánov (mestské zastupiteľstvo, mestská rada, komisie mestského zastupiteľstva), postup Mesta Banská Bystrica pri využívaní súťaží návrhov pri obstarávaní služieb v oblasti architektúry, územného plánovania a stavebného inžinierstva, "slovo pre verejnosť" v mestskom zastupiteľstve. Zapájanie verejnosti, realizácia niektorých vyššie spomenutých nariadení,

štatútov či postupov, alebo realizácia procesov otvoreného vládnutia (ktoré v niektorých prípadoch absentujú) sa však nie vždy deje podľa predstáv samotnej samosprávy alebo občianskej spoločnosti. Práve prostredníctvom akčného plánu otvoreného vládnutia sa naša samospráva bude snažiť o zlepšenie v tejto oblasti.

2.2. Súčasný výzvy/oblasti na zlepšenie v otvorenom vládnutí, ktoré chce samospráva riešiť

Súčasný výzvy v oblasti otvoreného vládnutia, na ktoré sa chce samospráva Banskej Bystrice zamerať, sú témy, ktoré aktéri samosprávy a občianskej spoločnosti spoločne zadefinovali ako kľúčové pre rozvoj otvorenej samosprávy v rámci participatívneho procesu tvorby prvého akčného plánu otvoreného vládnutia (viď časť 4.5.). Prierezovou výzvou celkovo je budovanie kapacít - postojov a zručností ľudí, aby sa kultúra otvoreného vládnutia mohla rozvíjať a zlepšovanie aktuálnych vzťahov medzi samosprávou a občianskou spoločnosťou smerom k otvorenejšiemu, dôvernejšiemu a partnerskejšiemu vzťahu.

2.3. Strednodobé ciele otvoreného vládnutia, ktoré chce samospráva dosiahnuť

Strednodobé ciele otvoreného vládnutia, ktoré má samospráva Banskej Bystrice záujem dosiahnuť, vyplývajú z tém, ktoré aktéri samosprávy a občianskej spoločnosti spoločne zadefinovali ako kľúčové pre rozvoj otvoreného vládnutia v rámci participatívneho procesu tvorby prvého akčného plánu otvoreného vládnutia našej samosprávy. Ide o nasledovné témy: 1. Rozvoj komunikácie a spolupráce aktérov samosprávy a občianskych aktérov; 2. Rozvoj zapájania občanov do tvorby verejných politík; 3. Rozvoj transparentnosti a otvorených dát; 4. Podpora rodovej rovnosti v spravovaní vecí verejných; 5. Posilnenie využívania systému otvoreného vládnutia v oblasti územného plánovania; 6. Posilnenie využívania systému otvoreného vládnutia v oblasti environmentálneho spravovania; 7. Posilnenie využívania systému otvoreného vládnutia v rozvojových aktivitách; 8. Podpora antikorupčných politík a aktivít v meste.

2.4. Príspevok akčného plánu k dosiahnutiu strategickej vízie otvoreného vládnutia

Akčný plán priamo reaguje na požiadavky občianskej spoločnosti, ktoré boli vytvárané a korigované so zamestnancami mestského úradu tak, aby boli plne realizovateľné aj po obsahovej stránke. Vzhľadom na rôznorodosť a vzájomnú previazanosť jednotlivých záväzkov sa ich naplnením prispeje k zlepšeniu vzájomných vzťahov, dôjde ku vzájomnému učeniu sa procesov a tiež dôjde k posunu k otvorenejšej samospráve. Celkovo sa zozbieralo viac ako 40 návrhov v ôsmich kľúčových témach, ktoré mali rôznu presah v súvislosti s otvoreným vládnutím. Prvý akčný plán sa zamerlal na integráciu týchto záväzkov do východiskových záväzkov pre rozvoj (kultúry) otvoreného vládnutia v našom meste ako aj samotnej vízie otvoreného vládnutia Mesta Banská Bystrica.

2.5. Príspevok strategickej vízie otvoreného vládnutia k dosiahnutiu celkových politických cieľov súčasného vedenia

Súčasnú vedenie Mesta sa svojimi krokmi približuje k participácii a zapájaniu verejnosti do procesov samosprávy, v ktorých postupom času vidí prínosy pre všetky strany. Snahou vedenia mesta je posilniť spoluprácu s občianskymi organizáciami v meste a vedieť spolupracovať na tvorbe a realizácii rôznorodých projektov. Samotná vízia a stratégia otvoreného vládnutia v meste sa bude tvoriť počas platnosti prvého akčného plánu a preto sa budú môcť priamo prepájať kroky aktuálneho vedenia mesta s víziou ďalšieho napredovania samosprávy ako takej.

3. Angažovanosť a koordinácia v strategickej vízii otvorenej samosprávy a akčnom pláne OGP

3.1. Zoznam vedúcich inštitúcií zodpovedných za implementáciu tohto akčného plánu otvoreného vládnutia

Kancelária, oddelenie, odbor, úrad

Vedenie Mesta (t.j. primátor, viceprimátor, prednosta)

3.2. Inštitucionálne opatrenia na koordináciu medzi samosprávnymi orgánmi a oddeleniami pri implementácii akčného plánu

Po prijatí akčného plánu budú jednotlivé záväzky zaradené do bežnej agendy prideleným zamestnancom úradu. Na celý proces a priebeh napĺňania záväzkov bude dohliadať vedenie Mesta (v súčinnosti s koordinátorom participácie/otvoreného vládnutia), ktoré je celkovým garantom procesu.

3.3. Priestor, ktorý bol/je vytvorený na spoluprácu medzi samosprávou a občianskou spoločnosťou pri spoluvytváraní a implementácii tohto akčného plánu

Proces tvorby (spolutorba) bol zabezpečený prostredníctvom platformy otvoreného vládnutia, ktorá mala tri vrstvy: 1. vrstva - základný realizačný tím "Jadro" (core team), ktorý tvorili 1 zástupkyňa samosprávy a 2 zástupcovia spolupracujúcich neziskových občianskych organizácií; 2. vrstva - tzv. poradná skupina „Jadro+“, ktorú tvorili aktéri z občianskeho a akademického sektora, poslanci a aktéri z MsÚ; 3. vrstva - tzv. "Klub otvoreného vládnutia", ktorú tvorili záujemcovia z radov širokej verejnosti. Tieto skupiny sa počas celého procesu pravidelne stretávali prostredníctvom online aplikácie ZOOM, keďže tvorba akčného plánu prebiehala v čase pandemických obmedzení. Pre zápisy zo stretnutí sme využívali online aplikáciu Miro; dôležité dokumenty sme zdieľali na Google Drive a v prípade prioritizácie návrhov záväzkov sme zvolili online platformu Consider.it. V čase, keď to pandemická situácia umožňovala, prebehlo niekoľko stretnutí Jadra s vedením Mesta k procesu tvorby akčného plánu formou osobných stretnutí.

3.4. Prijaté opatrenia na zabezpečenie rozmanitosti zastúpenia (vrátane zraniteľnej alebo marginalizovanej populácie) v kokreačnom procese tvorby akčného plánu

Na začiatku procesu tvorby akčného plánu otvoreného vládnutia bola vytvorená široká databáza - adresár kontaktov na reprezentantov rôznorodých skupín a sektorov (akademický, občiansky, podnikateľský, verejný sektor a marginalizované skupiny). Týmto reprezentantom sme zasielali všetky pozvánky na participatívne stretnutia. Žiaľ, z dôvodov nedostatku kapacít, ale aj časových obmedzení, sa nám nepodarilo vytvoriť stratégiu, ktorá by zabezpečila aktívnu, resp. rozsiahlejšiu, participáciu všetkých týchto skupín. Premyslenú stratégiu na angažovanie a vťahovanie týchto rôznorodých aktérov a následne samotné vťahovanie aktérov, vrátane budovania dôvery, bude potrebné systematicky realizovať a rozvíjať v nasledujúcich fázach implementácie akčného plánu a pri tvorbe ďalších akčných plánov.

3.5. Zastúpené skupiny v kokreačnom procese.

Na procese prípravy a tvorbe akčného plánu sa zúčastnili zástupcovia samosprávy, úradníci mestského úradu, poslanci mestského zastupiteľstva, členovia verejných komisií mestského zastupiteľstva, členovia občianskych rád, zástupcovia akademického sektora, aktívni občania a občianski aktivisti a zástupcovia mimovládnych neziskových organizácií či občianskych združení.

3.6. Počet skupín participujúcich na kokreačnom procese

6

3.7. Počet stretnutí počas kokreačného procesu

10

3.8. Spôsob, akým bude samospráva a mimovládne subjekty pokračovať v spolupráci pri implementácii akčného plánu

Na spoluprácu sme priebežne oslovovali aktívnych členov spoločného procesu tvorby akčného plánu, ktorí sa združovali v rámci skupiny „Jadro+“ (podporný, strategický a monitorovací orgán projektu otvoreného vládnutia BB). Táto ponuka spolupráce bude naďalej otvorená aj počas plnenia záväzkov, vzhľadom na prijaté záväzky, ktoré sa budú realizovať v navrhnutom čase. Táto aktivita sa bude realizovať aj na základe záväzku č. 2 tohto akčného plánu, t.j. má sa vytvoriť platforma otvoreného vládnutia z radov zamestnancov MsÚ, občianskych aktérov, akademikov, poslancov, resp. formácie Jadra+, ktorá sa bude pravidelne stretávať a tvoriť stratégiu otvoreného vládnutia a stratégiu zapájania ďalších aktérov.

4. Monitoring Akčného plánu otvoreného vládnutia

V súčasnosti prebieha formovanie monitorovacieho orgánu a výber členov do monitorovacieho tímu, ktorý sa sfinalizuje najneskôr do dvoch mesiacov od odovzdania akčného plánu.

4.1. Kontakty na nezávislý monitorovací tím

<i>Meno a priezvisko</i>	<i>Pozícia</i>	<i>Email</i>
V súčasnosti prebieha formovanie monitorovacieho orgánu a výber členov do monitorovacieho tímu, ktorý sa sfinalizuje najneskôr do dvoch mesiacov od odovzdania akčného plánu.	-	-

4.2. Typy aktivít na uskutočnenie diskusie o pokroku v plnení záväzkov so zainteresovanými stranami

Pravidelne sa budú realizovať porady tímu, okrúhle stoly s partnerskými organizáciami alebo verejnosťou, dialógy a iné participatívne metódy, ktoré si bude proces vyžadovať. Samozrejmosťou bude komunikačná kampaň, ktorej cieľom bude informovať o pokrokoch širokú verejnosť. Tieto aktivity sa budú realizovať na základe záväzku č.2 tohto akčného plánu - t.j. má sa vytvoriť stála platforma otvoreného vládnutia z radov zamestnancov MsÚ, občianskych aktérov, akademikov, poslancov, resp. formácie Jadra+, ktorá sa bude pravidelne stretávať a tvoriť stratégiu otvoreného vládnutia a stratégiu zapájania ďalších aktérov.

4.3. Kontrolovanie pokroku v implementácii akčného plánu

Kontrolu bude vykonávať vedenie Mesta na pravidelnej báze prostredníctvom krátkych pracovných porád a tiež prostredníctvom formulára, ktorý bude následne zaslaný aj zapojeným partnerským organizáciám. Kroky Mesta budú súčasne sledovať zapojené organizácie, ktoré budú samospráve nápomocné pri implementácii, čím pomôžu aj kontrole. Táto aktivita sa bude realizovať aj na základe záväzku č. 2 tohto akčného plánu (t.j. má sa vytvoriť stála platforma otvoreného vládnutia z radov zamestnancov MsÚ, občianskych aktérov, akademikov, poslancov, resp. formácie Jadra+, ktorá sa bude pravidelne stretávať a tvoriť stratégiu otvoreného vládnutia a stratégiu zapájania ďalších aktérov).

4.4. Spôsob zdieľania výsledkov monitoringu s verejnosťou

Na webovom sídle mesta a webovej stránke OGP Local Banská Bystrica, sociálnych sieťach mesta, v rámci okrúhlych stolov či dialógov, ktoré sa budú tvoriť v rámci platformy otvoreného vládnutia (záväzok č. 2.).

5. Zoznam mimovládnych zúčastnených strán, ktoré sa zúčastnili na procese kokreovania, a podporili tento akčný plán

Názov	Oblasť/Pozícia	Pridružené oblasti (ak sú nejaké)
Dialogue centre	Komunikácia/participácia	
Interaktívna škola urbanizmu a územného plánovania	Komunikácia/participácia	
Komunitná nadácia Zdravé mesto	Participácia/miestny rozvoj	
Nadácia Zastavme korupciu	Transparentnosť/anikorupcia	
Rada študentov a študentiek mesta Banská Bystrica	Mladí ľudia a participácia	

Občianska cyklo iniciatíva Banská Bystrica	Komunitný rozvoj	
Občianske rady	Občianska participácia	

6. *Realizácia kokreačného procesu online (linky na webe):*

Proces spolupráce prebiehal v prostredí online aplikácie **ZOOM**, kde sme realizovali 10 participatívnych stretnutí a dialógov s rôznorodými aktérmi. Zápisy, resp. "zber úrody", z online stretnutí sme zaznamenávali na digitálnej aplikácii **Miro whiteboard** <https://miro.com/app/board/o9JlQr7lko=> a **Google Drive**. Na Google Drive sme tiež zdieľali všetky relevantné dokumenty. Na **webovej stránke** <https://www.ogplocalbb.sk/> sme publikovali informácie o celom projekte a uverejňovali správy zo stretnutí. Čiastočné informácie boli zverejnené aj na webovej stránke partnerskej organizácie Dialogue Centre <http://www.dialoguecentre.eu/partnerstvo-otvoreneho-vladnutia/>. Pre prioritizáciu návrhov záväzkov sme verejnosti ponúkli digitálnu platformu **Consider.it** <https://zapojsa.consider.it/>.

** Súčasťou tohto akčného plánu je aj príloha - graficky spracované výstupy diskusií participatívnych stretnutí, ktoré sa realizovali počas tvorby prvého akčného plánu mesta Banská Bystrica, v rámci ktorých boli identifikovaných 8 tém kľúčových pre rozvoj otvoreného vládnutia v Banskej Bystrici.*

